

1. IEZECHIEL

Bibliografie: W.H. Schmidt, *Einführung in das Alte Testament*, Berlin/New York ⁵1995.

1.1. Viața

Profetul Iezechiel, fiul lui Buzi, a fost preot, fiind deportat în Babilon în 597 împreună cu regele Ioiachim.

A activat între **593 și 573**, datându-și profețiile în funcție de anii regelui exilat Ioiachim, ca și cum l-ar fi considerat în continuare regele legitim. Spera poate ca regele să fie repus.

Dacă Osea primește porunca divină să se căsătorească, iar Ieremia dimpotrivă să nu se căsătorească, profetului Iezechiel îi moare soția; după cuvântul lui Dumnezeu, profetul nu trebuia să o plângă, ca semn al faptului că și locuitorii Ierusalimului vor fi la fel de șocați după căderea capitalei.

Iez. 24:15-17.21.24: „¹⁵Fost-a cuvântul Domnului către mine și mi-a zis: ¹⁶„Fiul omului, iată Eu printr-o lovitură îți voi lua mângâierea ochilor tăi; dar tu nu te tângui și nu plânge, și nici lacrimile să nu-ți curgă. ¹⁷Suspină în ascuns și plângere pentru morți să nu faci; pune-ți turbanul pe cap și încălțăminte în picioare; barba să nu ți-o acoperi și pâine de la străini să nu mănânci”. [...] ²¹Spune casei lui Israel: Așa grăiește Domnul Dumnezeu: Iată locașul Meu cel sfânt, mândria puterilor voastre, bucuria ochilor voștri și dragostea sufletelor voastre, îl voi da spre pângărire, iax fiii și fiicele voastre, pe care i-ați părăsit, vor cădea de sabie; [...] ²⁴Iezechiel va fi semn pentru voi: ceea ce el a făcut, veți face și voi întocmai; și când se vor împlini acestea, veți ști că Eu sunt Domnul Dumnezeu.”

1.2. Cuprinsul cărții

Amenințări împotriva Iudei și Ierusalimului (1–24)	
1–3	viziunea tronului lui Iahve acțiune simbolică: mâncarea sulului de carte (2–3)
	3:16 însărcinarea ca veghetor (cf. 33:1u; <i>Ier.</i> 6:17)
4–5	3 acțiuni simbolice pentru reprezentarea asediului Ierusalimului
	4:1-3 asedierea unei cărămizi cu imaginea orașului
	4:9u raționalizarea pâinii și a apei
	5:1-4 tăierea părului: câte o treime ars, tocat și spulberat; rest mic
	4:4-8.12 adaos: alte acțiuni simbolice: – culcatul profetului pe părți (pe stânga 390, pe dreapta 40 de zile) – coacerea pâinii cu balegă
	5:5u judecată asupra Ierusalimului (în mijlocul popoarelor)
6	împotriva munților și văilor Israelului: distrugerea înălțimilor
7	ziua sfârșitului (cf. <i>Am.</i> 8:2)
8–11	viziunea păcatelor Ierusalimului și judecata
	8 profetul dus în duh la Ierusalim; necurății: cult cu statui de idoli, cultul zeului Tammuz și al soarelui
	9–11 judecata
	9 6 îngeri pedepșitori, unul scriitor (semnul <i>taw</i>)

		10	incendierea oraşului vedenia carului de heruvimi (cf. cap. 1)
		11	vedenia căldării; moartea lui Pelatia retragerea slavei divine din templu
12	2 acţiuni simbolice: – mimarea pribegiei (simbol al deportării) – mâncarea şi băutura cu tremur		
	12:12u	adaos: soarta lui Sedechia	
	12:21u	împlinirea cuvântului profetic	
13	vaiuri pentru profeţii şi profetesele false		
14	împotriva idolatriei		
	14:12u	chiar şi dreptii Noe, Daniel şi Iov se pot salva doar pe ei (cf. <i>Ier.</i> 5:1; 15:1)	
15	Ierusalimul ca lemn de viţă bun doar pentru foc		
16	Ierusalimul ca femeie infidelă (cf. cap. 23; <i>Os.</i> 2)		
17; 19	ghicitoare/parabolă: soarta regilor – Ioiachin (lăstarul de cedru luat de vultur) – Sedechia (viţa de vie înaintea a 2 vulturi: Egiptul şi Babilonul)		
	17:13u	ruperea legământului de către Sedechia cu babilonienii	
18	responsabilitatea individuală (cf. 33:10u) dreptul şi nedreptul (cf. <i>Ps.</i> 14; 23:3u)		
19	cântec de jale – parabola leoaicei cu 2 pui (regii Ioahaz şi Ioiachin) – parabola viţei de vie arse (Sedechia)		
20	retrospectivă istorică: călătoria prin pustiu revelaţia numelui Iahve, încălcarea primei porunci şi a sabbatului		
	v. 25u	legi care nu erau bune, care nu duc la viaţă	
	v. 32u	adaos: judecată în pustiu „faţă către faţă”; mântuire, al doilea Exod	
21	sabia lui Iahve		
	v. 23u	acţiune simbolică: Nebucadneţar la răspântie: sorţii decid spre Ierusalim	
22	„oraşul sângelui” (22:2; 24:6.9)		
	v. 17u	în cuptorul de topit (cf. <i>Is.</i> 1:21u)	
	v. 23u	predică: toţi sunt păcătoşi	
23	surorile necredincioase Ohola („cortul ei” = Samaria) şi Oholiba („cortul Meu este în ea” = Ierusalim) (cf. <i>Ier.</i> 3:6u)		
24	acţiune simbolică: o căldare ruginită fierbe cu carne		
	v. 15u	moartea soţiei (simbol al căderii Ierusalimului); profetul oprit de la jelire	

Cuvinte împotriva popoarelor (25–32)

25	împotriva lui Amon, Moab, Edom şi filistenilor		
26–28	împotriva Tirului		
	27	cântare de jale pentru corabia Tirului	
	28:1-10	căderea în şeol a celui ce se credea Dumnezeu (cf. <i>Is.</i> 14; <i>Iez.</i> 31:14u; 32:17u)	
	28:11-19	cântec de jale: regele ca om primordial alungat din grădina lui Dumnezeu (cf. <i>Fac.</i> 3)	
	28:20u	împotriva Sidonului şi promisiune pentru Israel	

29–32	împotriva Egiptului (cf. 17:7u.15u) faraonul ca un crocodil (29; 32) sau ca un copac al vieții (31; cf. <i>Dan.</i> 4)
-------	---

Cuvinte de mântuire (33–39)

33	însărcinarea ca veghetor (cf. 3:16u) v. 10u predică pentru întoarcere: dreptul și nedreptul (cf. 18) v. 21-22 vestea căderii Ierusalimului (cf. 3:26-27; 24:25u) v. 23u împotriva siguranței celor rămași în țară și a deportaților (v. 30u)
34	păstorii răi ai lui Israel (v. 1-10) și păstorul cel adevărat: Dumnezeu (v. 11u) și robul Său David (v. 23-24; 37:22u; cf. <i>Ier.</i> 23) v. 25u legământul păcii
35 – 36:15	judectată împotriva Seirului/Edomului (din cauza invadării Israelului de după căderea Ierusalimului – cf. <i>Avd.</i> ; <i>Is.</i> 34; 63) și mântuire asupra munților Israelului (cf. cap. 6) împotriva pretenției dușmanilor asupra țării
36:16u	curățirea Israelului: inimă nouă, duh nou (v. 26-27; 11:16u)
37	viziunea învierii oaselor: o nouă viață și întoarcerea în țară v. 15u acțiune simbolică: împreunarea celor 2 toiege (Iuda + Iosif) ca simbol al reunificării regatelor de nord și de sud
38–39	atac din nord: Gog din țara Magog, regele lui Meșec și Tubal (regiuni din Asia Mică) (= regele Gyges din Lidia sec. 7, conceput eshatologic) distrugerea lui Gog siguranța țării

Viziunea noului templu (40–48)

40	conducerea profetului de către înger
43	întoarcerea slavei lui Iahve în templu
44	slujitorii templului: preoți și leviți
45–46	prințul (cf. 44:3; <i>Ezdr.</i> 1:8)
47–48	împărțirea țării (doar Cisiordania, fără regiunile din Transiordania) 47:1 izvorul din templu (ca râu al paradisului – cf. <i>Fac.</i> 2:10u; <i>Zah.</i> 14:8)

1.3. Teme

1.3.1. Slava lui Dumnezeu

În Babilon, profetul Iezechiel are viziunea slavei lui Iahve (cf. 1:28: „Astfel era chipul slavei Domnului”), care seamăna cu un tron cu roți, fiecare roată având 4 fețe: de om, de leu, de bou și de vultur (v. 10), deasupra aflându-se un baldachin cu boltă, sub care stătea „ca un chip de om” (v. 26). Acest tron cu roți apare și în cap. 10.

Ceea ce este interesant în vedenia tronului cu roți este faptul că slava lui Dumnezeu nu mai este legată de Ierusalim; tronul lui Iahve (reprezentat în templu de chivot) apare acum mobil, manifestându-se chiar și pe teritoriu străin (în Babilon). Această idee trebuie legată de distrugerea templului din 586, contemporană lui Iezechiel. Vedenia lui Iezechiel certifică părăsirea de către slava divină a templului din Ierusalim profanat chiar de către israeliți (cf.

cap. 8-11) și manifestarea sa independentă de acesta. Iahve nu s-a dovedit o divinitate slabă prin căderea Ierusalimului, ci și-a pedepsit prin aceasta propriul popor.

În templul ideal descris în cap. 40-48, slava lui Iahve se va întoarce (*Iez.* 43 – cf. v. 5).

Imaginea celor 4 fiare este invocată și în vedenia tronului din NT (*Apoc.* 4). Sf. **Irineu** aplică simbolismul celor 4 fiare la cei 4 evangheliști.

1.3.2. Responsabilitatea individuală

Iez. 18:2-4,20: „²Pentru ce spuneți voi în țara lui Israel pilda aceasta și ziceți: Părinții au mâncat aguridă și copiii li s-au strepezit dinții? ³Precum este adevărat că Eu sunt viu, zice Domnul Dumnezeu, tot așa este de adevărat că pe viitor nu se va mai grăi pilda aceasta lui Israel. ⁴Că iată toate sufletele sunt ale Mele; cum este al Meu sufletul tatălui, tot așa și sufletul fiului; sufletul care a greșit va muri. [...] ²⁰Sufletul care păcătuiește va muri. Fiul nu va purta nedreptatea tatălui, și tatăl nu va purta nedreptatea fiului. Celui drept i se va socoti dreptatea sa, iar celui rău, răutatea sa.”

Iezechiel este primul profet care insistă pe responsabilitatea individuală. Până atunci conta comunitatea, reprezentată de către rege pe temeiul personalității corporative. Păcatele individului atrăgeau pedeapsa comunității, care îl tolera.

Odată cu încetarea monarhiei, prin viața în diaspora, rolul legăturii directe între individ și Dumnezeu devine hotărâtor.

Profetul face referire în v. 2 la un proverb care se referea la responsabilitatea moștenită de fii de la părinți – cf. și *Decalogul*:

Ieș. 20:5-6: „⁵Eu, Domnul Dumnezeuul tău, sunt un Dumnezeu zelos, care pedepsesc pe copii pentru vina părinților ce Mă urăsc pe Mine, până la al treilea și al patrulea neam, ⁶și Mă milostivesc până la al miilea neam către cei ce Mă iubesc și păzesc poruncile Mele.”

În v. 20 profetul indică responsabilitatea individuală.

1.3.3. Învierea morților

Iez. 37:1-14: „¹Fost-a mâna Domnului peste mine și m-a dus Domnul cu Duhul și m-a așezat în mijlocul unui câmp plin de oase omenești, ²și m-a purtat împrejurul lor; dar iată oasele acestea erau foarte multe pe fața pământului și uscate de tot. ³Și mi-a zis Domnul: "Fiul omului, vor învia, oasele acestea?" Iar eu am zis: "Dumnezeule, numai Tu știi aceasta". ⁴Domnul însă mi-a zis: "Proorocește asupra oaselor acestora și le spune: Oase uscate, ascultați cuvântul Domnului! ⁵Așa grăiește Domnul Dumnezeu oaselor acestora: Iată Eu voi face să intre în voi duh și veți învia. ⁶Voi pune pe voi vine și carne va crește pe voi; vă voi acoperi cu piele, voi face să intre în voi duh și veți învia și veți ști că Eu sunt Domnul". ⁷Proorocit-am deci cum mi se poruncise. și când am proorocit, iată s-a făcut un vuiet și o mișcare și oasele au început să se apropie, fiecare os la încheietura sa. ⁸Și am privit și eu și iată erau pe ele vine și crescuse carne și pielea le acoperea pe deasupra, iar duh nu era în ele. ⁹Atunci mi-a zis Domnul: "Fiul omului, proorocește duhului, proorocește și spune duhului: Așa grăiește Domnul Dumnezeu: Duhule, vino din cele patru vânturi și suflă peste morții aceștia și vor învia!" ¹⁰Deci am proorocit eu, cum mi se poruncise, și a intrat în ei duhul și au, înviați și mulțime multă foarte de oameni s-au ridicat pe picioarele lor. ¹¹Și mi-a zis iarăși Domnul: "Fiul omului, oasele acestea sunt toată casa lui Israel. Iată ei zic: "S-au uscat oasele noastre și nădejdea noastră a pierit; suntem smulși din rădăcină". ¹²De aceea proorocește și le spune: Așa grăiește Domnul Dumnezeu: Iată, Eu voi deschide mormintele voastre și vă voi scoate pe voi, poporul Meu, din mormintele voastre și vă voi duce în țara lui Israel. ¹³Astfel veți ști că Eu sunt Domnul, când voi deschide mormintele voastre și vă voi scoate pe voi, poporul Meu, din mormintele voastre. ¹⁴Și voi pune în voi Duhul Meu și veți învia și vă voi așeza în țara voastră și veți ști că Eu, Domnul, am zis aceasta și am făcut", zice Domnul.”

Așa numita vedenia a oaselor este una dintre puținele exemple de înviere din morți în VT (altele *Dan.* 12).

Referiri la înviere existau și în alte contexte: minunile profeților preclasici (ex. învierea fiului văduvei din Sarepta de către Ilie în *3Reg.* 17, învierea fiului șunamitencei de către Elisei în *4Reg.* 4), sau menționări ale învierii ca însănătoșire din boală (cf. *1Reg.* 2:6; *Os.* 6:1-2).

În *Iez.* 37, învierea oaselor apare în contextul întoarcerii exilaților și a refacerii regatului.

1.3.4. *Profeții mesianice: Păstorul/regele*

Iez. 21:27: „O voi lepăda, o voi lepăda, o voi lepăda și nu va mai fi până va veni acela căruia se cuvine [domni] și o voi da lui.”

Acest verset amintește de *Fac.* 49:10 (LXX – „cel căruia aparține [domni]”).

Iez. 34:22-26: „²²Eu voi veni să scap oile Mele, ca să nu mai fie pradă și voi judeca între oaie și oaie. ²³Voi pune peste ele un singur păstor, care le va paște; voi pune pe robul Meu David; el le va paște și el va fi păstorul lor. ²⁴Iar Eu, Domnul, le voi fi Dumnezeu, iar robul Meu David va fi prînt între ei. Eu, Domnul, am grăit acestea. ²⁵Voi încheia cu acela legământul păcii și voi depărta din țară fiarele sălbatice, încât oile Mele să trăiască în siguranță în pustiu și să doarmă în pădure. ²⁶Voi dărui lor și împrejurilor muntelui Meu binecuvântare și ploaie le voi trimite la vreme; ploi de binecuvântare vor fi acestea.”

Regele în antichitate era văzut ca un păstor (cf. codul lui Hamurapi). În acest text se continuă linia deschisă de profeția lui Natan, privind continuitatea dinastiei davidice. Noul conducător apare ca un nou David.

În *Ioan* 10:1-19 Hristos este numit Păstorul cel Bun (v. 11).

Acest text mai este important și prin menționarea legământului de pace: fiarele sălbatice nu se vor mai comporta agresiv (cf. *Is.* 11, motiv al înțelegerii paradisiace).

Iez. 37:24-28: „²⁴Iar robul Meu David va fi rege peste ei și păstorul lor al tuturor, și ei se vor purta după cum cer poruncile Mele și legile Mele le vor păzi și le vor împlini. ²⁵Vor locui țara pe care am dat-o Eu robului Meu Iacov, unde au trăit părinții lor; acolo vor locui ei și copiii lor în veci; iar robul Meu David va fi peste ei rege în veac. ²⁶Voi încheia cu ei un legământ al păcii, legământ veșnic voi avea cu ei. Voi pune rânduială la ei, îi voi înmulți și voi așeza în mijlocul lor locașul Meu pe veci. ²⁷Fi-va locașul Meu la ei și voi fi Dumnezeul lor, iar ei vor fi poporul Meu. ²⁸Atunci vor ști popoarele că Eu sunt Domnul Care sfințește pe Israel, când locașul Meu va fi veșnic în mijlocul lor.”

V. 27 despre locașul lui Dumnezeu pregătește descrierea templului din cap. 40-48.

1.3.5. *Profeții mesianice: Duhul*

Iez. 36:25-28: „²⁵Și vă voi stropi cu apă curată și vă veți curăți de toate întinăciunile voastre și de toți idolii voștri vă voi curăți. ²⁶Vă voi da inimă nouă și duh nou vă voi da; voi lua din trupul vostru inima cea de piatră și vă voi da inimă de carne. ²⁷Pune-voi înăuntrul vostru Duhul Meu și voi face ca să umblați după legile Mele și să păziți și să urmați rânduielele Mele. ²⁸Veți locui în țara pe care am dat-o părinților voștri și veți fi poporul Meu și Eu voi fi Dumnezeul vostru.”

Textul vorbește despre ritualurile de curăție prin apă, folosite după prescripțiile levitice. De data aceasta se are în vedere o curățire interioară.

În sens creștin, apa simbolizează Sf. Botez.

Inima nouă și duhul nou devin fundamentele Legământului (cf. *Ier.* 31:31u), care presupune o împlinire a Legii din interior, și nu din constrângere externă.

Această împlinire interioară a Legii nu se poate însă realiza decât prin primirea Duhului lui Dumnezeu (cf. aceeași problematică la *Rom.* 7-8).

1.3.6. Profeții mesianice: apa

Iez. 47:1.8-12: „¹Apoi m-a dus înapoi la ușa templului și iată de sub pragul templului curgea o apă spre răsărit; [...] ⁸și mi-a zis acela: "Această apă curge în partea de răsărit a țării, se va coborî în șes și va intra în mare, și apele ei se vor face sănătoase. ⁹Toată vietatea care mișună acolo pe unde va trece râul, va trăi. Pește va fi foarte mult, pentru că va intra acolo apa aceasta și apele din mare se vor face sănătoase; unde va intra râul acesta, toate vor trăi acolo. ¹⁰Lângă el vor sta pescarii de la En-Gaddi până la En-Eglaim și își vor arunca mrejele. Vor fi pești de tot soiul, ca cei din Marea cea Mare (Mediterană) și foarte numeroși. ¹¹Mlaștinile lui și lacurile lui, care nu se vor face sănătoase, vor rămâne pentru sare. ¹²La râu, pe amândouă laturile lui, vor crește tot felul de arbori care dau hrană. Frunzele lor nu se vor veșteji și fructele din ei nu se vor mai isprăvi. În fiecare lună se vor coace fructe noi, pentru că apa pentru ele vine din locul cel sfânt; fructele lor se vor întrebuița ca hrană, iar frunzele la leacuri".”

Apa vieții (cf. *Ioan 4*) este văzută aici ca un râu care iese din templu și transformă apele Mării Moarte în ape cu viață (ex. bogăția de pește).

Este un tip al Sf. Botez.

1.3.7. Profeții mesianice: pururea-fecioria Maicii Domnului

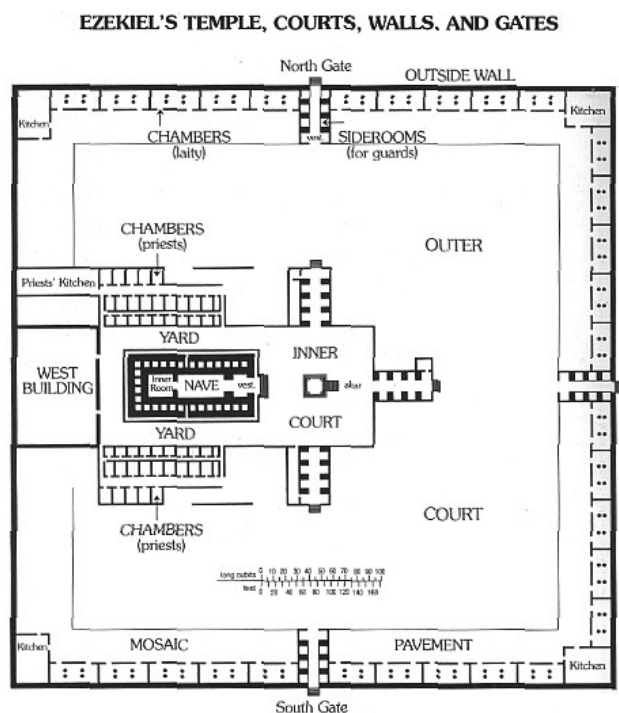
Iez. 44:1-2: „¹Apoi m-a dus bărbatul acela înapoi la poarta cea din afară a templului, spre răsărit, și aceasta era închisă. ²Și mi-a zis Domnul: "Poarta aceasta va fi închisă, nu se va deschide și nici un om nu va intra pe ea, căci Domnul Dumnezeu lui Israel a intrat pe ea. De aceea va fi închisă.”

Poarta avută în vedere este poarta exterioară de est (vezi imaginea de mai jos).

În interpretarea ortodoxă, pecetluirea porții pe care a intrat o singură dată regele înseamnă pururea fecioria Maicii Domnului.

1.3.8. Noul Templu (cap. 40–48)

Bibliografie: <http://www.pauljab.net/temple/index.html> [atenție! mentalitate milenaristă]

Profetul vorbește de un munte înalt, care nu poate fi Sionul. Templul din viziune nu a fost niciodată construit, el rămânând în sfera eshatologică. Templul și construcțiile anexe au o simetrie specifică, simbol al perfecțiunii.

Interesant că noul Templu nu are chivotul Legii (cf. absența chiar a templului în Ierusalimul ceresc din *Apoc. 21:22*).

Noul templu se află în mijlocul unui teritoriu dedicat special sacralui (în jurul său se va găsi pământul prințului, noul conducător).

Paralel are loc și o reîmpărțire a țării (cap. 47-48): noul Israel se va întinde însă doar în Cisiordania.

Noul Templu imagine a împărăției mesianice; descriere alegorică a Bisericii (cf. *Apoc. 21-22*).